

26.4.2024 г.

X 91-00-0495/26.04.2024

Signed by: Kamelia Ivanova Angelova

**ДО
КМЕТА НА ОБЩИНА**

.....

**ДО
Г-ЖА СИЛВИЯ ГЕОРГИЕВА
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
НАЦИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ НА
ОБЩИНИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
УЛ. „ГОЛАШ“ №23
ГР. СОФИЯ**

**КОПИЕ:
ДИРЕКТОРА НА
РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ
ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ**

.....

ОТНОСНО: Методически насоки, свързани със заплащане на такси за ползване на социални услуги, финансирани от държавния бюджет

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Във връзка със зачестилите запитвания, свързани с формиране на размера, освобождаване от заплащане и заплащане на пълен размер на такси за ползване на социални услуги, държавно делегирана дейност, Ви предоставям следната информация:

Със Закона за социалните услуги (ЗСУ) се урежда предоставянето, ползването, планирането, финансирането, качеството, контрола и мониторинга на социалните услуги в Република България. Ползването на социални услуги, финансирани от държавния бюджет се заплаща. Размерът на годишната такса за ползване на всяка социална услуга, финансирана от държавния бюджет, се формира като процент от размера на годишния стандарт за делегирана от държавата дейност за съответната социална услуга, определен по реда на чл. 45 от ЗСУ. Въз основа на размера на годишната такса се определя размерът на месечната, седмичната, дневната или почасовата такса за ползване на съответната социална услуга, като той не може да надхвърля действителните разходи за предоставяне на услугата на едно лице. Лицата, описани в чл. 103 от ЗСУ не заплащат такси.

Съгласно § 31, ал. 2 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на ЗСУ, до

приемането на Националната карта на социалните услуги за социалните услуги, които се финансират от държавния бюджет, се прилагат разпоредбите на ЗСУ, включително и за заплащането и освобождаването от такси за ползването на социални услуги. Също така, съгласно § 44, ал. 3 от ПЗР на ЗСУ до приемането на новата тарифа по чл. 46, ал. 2 от ЗСУ таксите за ползване на социални услуги, финансирани от държавния бюджет, се заплащат в размерите, определени по досегашния ред т.е. съобразно разпоредбите на Тарифата за таксите за социалните услуги, финансирани от държавния бюджет, утвърдена с ПМС № 91 от 21.04.2003 г., обн., ДВ, бр. 40 от 29.04.2003 г., последно изменена и допълнена, ДВ, бр. 39 от 14.05.2019 г., в сила от 12.04.2019 г. (Тарифата).

При определянето на таксите за ползването на социални услуги следва да имате предвид, че доходи по смисъла на ЗСУ са всички брутни доходи на лицето, които са облагаеми по Закона за данъците върху доходите на физическите лица, както и получаваните пенсии, обезщетения, помощи и стипендии (§ 1, т. 39 от Допълнителната разпоредба на ЗСУ), включително добавката към пенсията от починал съпруг/а, обезщетенията за временна неработоспособност и обезщетенията за безработица.

В § 1 от допълнителните разпоредби на Тарифата е регламентирано кои доходи не влизат при формиране на таксите за ползване на социалните услуги, финансирани от държавния бюджет, а именно: добавката за чужда помощ на инвалидите с намалена работоспособност над 90 на сто с определена чужда помощ; еднократно изплащаните допълнителни суми към пенсиите по решение на Министерския съвет; еднократните компенсации към пенсиите или извънредните пенсии; добавките към пенсията на ветераните, доброволците и пострадалите, взели участие в Отечествена война, и на пострадалите при изпълнение на мисиите във военни контингенти на Организацията на обединените нации; допълнителната месечна компенсация към пенсиите на навършилите 75- или 80-годишна възраст; добавката към пенсиите по чл. 9 от Закона за политическа и гражданска реабилитация на репресирани лица; сумите, които лицата, настанени в домове за социални услуги, получават като възнаграждение в трудовотерапевтичен процес; месечните добавки и целеви помощи, получавани по Закона за интеграция на хората с увреждания и получените стипендии.

Размерът на таксата за ползване на социални услуги, финансирани от държавния бюджет е обвързан с линията на бедност. Лицата, които ползват социални услуги и имат доход под определената за страната линия на бедност, която е в размер 526 лева (определена с ПМС 212/02.11.2023 г.), не заплащат пълният ѝ размер. В чл. 75 от Правилника за приемане на ЗСУ (ППЗСУ) са регламентирани случаите, в които ползвателите на социални услуги, финансирани от държавния бюджет, не заплащат пълния размер на таксите.

Следва да се има предвид, че при определяне на таксата за ползване на социална услуга от лице прехвърлило срещу заплащане собствеността върху недвижим имот и/или идеални части от него през последните 5 години, трябва да се спазва разпоредбата на чл. 76, т. 3 от ППЗСУ, т.е. ако стойността на сделката надвишава 15-кратния размер на месечната минимална работна заплата за страната за съответния период, то лицето дължи пълния размер на таксата.

Обръщам внимание и на разпоредбата на чл. 104 от ЗСУ, в която са определени случаите, в които не се заплаща ползването на финансирани от държавния бюджет социални услуги. Сред тях са спешното осигуряване на подкрепа в случай на кризисна ситуация – до отпадане на спешността и заместваща грижа до 14 календарни дни в годината. Също така, всички дейности, които се извършват от доставчика на социална услуга за информиране и за консултиране с цел оценка на потребностите и разработване на план за подкрепа не се заплащат от лицата.

Във връзка с направено запитване относно несъбрани такси за ползвани социални услуги, финансирани от държавния бюджет и възможността за отписване на задълженията, поради изтекла давност, Ви информирам следното:

Съгласно чл. 50, ал. 1 от ЗСУ, таксите за социални услуги, които се финансират от държавния бюджет, се събират от кмета на общината или от определени от него лица.

По смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 3 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК), държавните такси установени по основание със закон, са публични държавни вземания.

Съгласно чл. 163, ал. 1 от ДОПК, публичните вземания се събират по реда на този кодекс, освен ако в закон не е предвидено друго. Събират се от публичните изпълнители при Националната агенция за приходите, освен ако в закон е предвидено друго. В случаите, когато публични вземания са възложени за събиране на съдебен изпълнител, събирането им се извършва по реда на Гражданския процесуален кодекс.

С оглед гореизложеното следва извода, че по правната си квалификация таксите за ползване на социални услуги, финансирани от държавния бюджет, представляват публични държавни вземания по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 3 от ДОПК, тъй като се дължат на основание, предвидено в ЗСУ. В ЗСУ не е предвиден друг ред за принудителното сбиране на неплатените такси, представляващи публични държавни вземания, следователно могат да бъдат предприети действия за събирането им по реда на ДОПК.

В ДОПК подробно са уредени въпросите, свързани с установяване на публичните вземания, начините на погасяване, вкл. при смърт на физическото лице, както и погасяването им поради изтекла давност.

Относно повдигнатите въпроси за отписване на задълженията поради изтекла давност следва да се има предвид, че в ДОПК е предвидена такава възможност. Съгласно чл. 173, ал. 1 от ДОПК във връзка с чл. 171, ал. 1 от ДОПК, вземанията могат да бъдат отписани с изтичане пет годишен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закон е предвиден по-кратък срок. За целта длъжникът трябва да направи изрично възражение, с което да се позове на изтекла давност. Компетентният орган по изпълнението се произнася по направеното възражение. За всеки отделен случай следва да се отчете и обстоятелството, свързано със спиране или прекъсване на давността, съгласно чл. 172 от ДОПК. Кодексът предвижда и служебно отписване на публичното вземане с изтичане на абсолютната десетгодишна давност по чл. 171, ал. 2 от ДОПК.

С оглед на гореизложеното следва да се има предвид, че отписване на задълженията по този ред може да се извърши само в хода на образувано производство по принудителното им събиране и наличие на предпоставките по чл. 173 от ДОПК

С уважение,

26.4.2024 г.

X

Веселин Кожухаров

Изпълнителен директор

Signed by: Veselin Kozhuharov